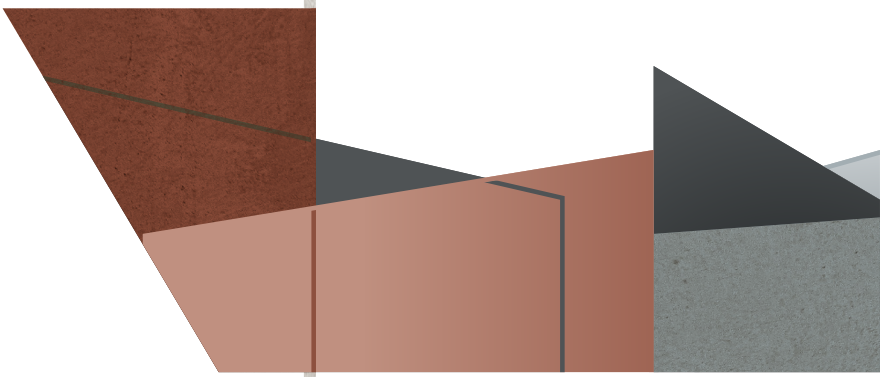

קרן עזריאלי הינה עמותה א-פוליטית.
בהתאם, התכנים של העבודות המוצגות בתחרות פרס
דוד עזריאלי לפרויקט סטודנטים לאדריכלות הינם על
דעת הסטודנטים המציגים בלבד.

דברי דנה עזריאלי,

סטודנטים יקרים, בוגרים, סגל אקדמי, אדריכלים ושוחרי אדריכלות בישראל,

פרס דוד עזריאלי לפרויקט סטודנטים לאדריכלות פוגש את האדריכלים הצעירים בנקודת ציון חשובה בחייהם המקצועיים, בה פרק התיאוריה פוגש את פרק הפרקטיקה, ומוקיר אותם על פרויקט הגמר והחלום - להטביע חותם אישי על המרחב הציבורי, הסביבה, החברה והשיח הציבורי.

במהלך השנים הפך הפרס לנדבך מוכר בחמשת המוסדות ללימודי אדריכלות בישראל וראשי בתי הספר רואים בו אות יוקרתי לעידוד מצוינות בקרב הסטודנטים. הפרויקטים הסופיים המועמדים לזכייה הינם הטובים שבמכלול עבודות הסטודנטים, ומגלמים בתוכם את הידע הנרחב שרכשו הסטודנטים בשנות לימודיהם.

כבשנים קודמות, קרן עזריאלי קנדה-ישראל מעניקה שלושה פרסים כספיים נדיבים לשלושת הזוכים – פרס ראשון בסך 60,000 ₪, פרס שני בסך 25,000 ₪ ופרס שלישי בסך 15,000 ₪.

פרס דוד עזריאלי מציין ומברך לא רק את הזוכים בו, אלא את כל הסטודנטים שהגישו עבודות והתמודדו על מקום בתחרות. אני תקווה כי מסורת זו תמשיך לתרום ליוצרים הצעירים ולקהילה האדריכלית למשך שנים רבות.

כל טוב ובהצלחה,

דנה עזריאלי

אדריכל מסימיליאנו פוקסס
יו"ר חבר השופטים ומרצה אורח

מסימיליאנו פוקסס עומד בראש משרד האדריכלים הבינלאומי סטודיו פוקסס, לצד דוריאנה פוקסס. האדריכל ממוצא ליטאי נולד ברומא בשנת 1944 והשלים את לימודי האדריכלות באוניברסיטת לה ספיינצה שברומא בשנת 1969. מאז שנות השמונים הוא אחד מן הדמויות הבולטות בסצנת האדריכלות העכשווית. לסטודיו פוקסס סניפים ברומא, בפריז ובשנג'ן, ובחמישים שנות פעילותו ניסח גישה חדשנית שאותה יישם במגוון יוצא דופן של פרויקטים, שנעים מהתערבויות במרחב העירוני ועד לשדות תעופה, ממוזיאונים ועד למרכזי תרבות ואולמות קונצרטים, ממרכזי כנסים ועד למשרדים, מחללי פנים ועד לאוספי עיצוב. המשרד ביצע יותר משש מאות פרויקטים באירופה, אפריקה, אמריקה, אסיה ואוסטרליה, ביניהם הישגים יוצאי דופן כמו טרמינל 3 בשדה התעופה הבינלאומי שנג'ן באואן, מרכז פרס לשלום ביפו, רומא החדשה – מרכז הכנסים, והמלון "הענן" ומרכז המוזיקה זנית בשטרסבורג. לצד אלה, עסק פוקסס גם בחקר בעיות עירוניות באזורי מטרופולין גדולים.

במהלך השנים זכה בפרסים, עיטורים ותארי כבוד חשובים, ביניהם: פרס ויטרוביוס למפעל חיים בבואנוס איירס, הגרנד פרי נשיונל לאדריכלות צרפתית, עיטור מפקד מסדר האמנויות והספרות של הרפובליקה הצרפתית היוקרתי, חבר של כבוד ב־AIA – המכון האמריקני לאדריכלות, חבר האקדמיה לאדריכלות בפריז, חבר של כבוד ב־RIBA – המכון המלכותי לאדריכלות בבריטניה ואביר הצלב הגדול של הרפובליקה האיטלקית. הוא זכה באות לגיון הכבוד מטעם נשיא צרפת, מדליית ממשלת איטליה ופרס ליטא הבינלאומי בתחום האמנויות והתרבות בווילנה. בנוסף לפעילותו בתחומי האדריכלות והעיצוב, כיהן פוקסס כמרצה אורח במספר אקדמיות מובילות בעולם. במשך 15 שנה כתב את הטור לאדריכלות עבור המגזין האיטלקי ל'אספרסו ולאחר מכן, כתב יחד עם רעייתו את הטור לעיצוב עבור העיתון האיטלקי 'לה רפובליקה'

פרופ׳ ג׳יל סטונר

בעלת תואר ראשון בספרות מהמכללה החדשה בפלורידה ותואר שני באדריכלות מאוניברסיטת פנסילבניה. פרופ׳ סטונר מכהנת כיום כראש בית הספר לארכיטקטורה ואורבניות ע״ש עזריאלי באוניברסיטת קרלטון באוטווה, קנדה, ובנוסף הינה חברת סגל במכללה לתכנון סביבתי באוניברסיטת קליפורניה בברקלי מאז 1987. פרופ׳ סטונר הרצתה רבות בעולם על המימד המרחבי והתייחסויות למרחב בספרות ושירה בנות-זמננו, על רעיון הפראות האורבנית, על סוגיות גלובליות של השימוש במרחב ככלי התקפי, ועל הפוטנציאל הלא-ממומש של נכסים פנויים בנוף האמריקאי שלאחר המיתון.

ד״ר שרון עזריאלי

בעלת תואר ראשון בהיסטוריה של האמנות ממכללת Vassar, תואר עמית בעיצוב פנים ואיור מבית הספר לאמנות ועיצוב Parsons, תעודה מתקדמת כמבצעת קולית מבית הספר Juilliard וכן תואר שני ודוקטורט במוסיקה מאוניברסיטת מונטריאול.

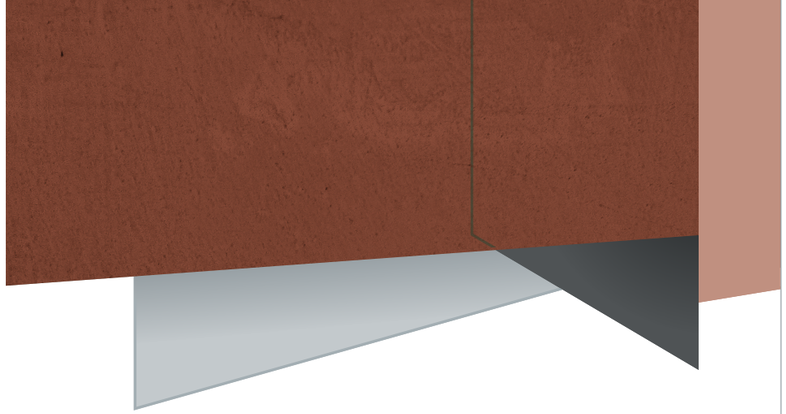
מאז שנת 2017 מפרסמת ד״ר עזריאלי את המגזין האדריכלי ״בתים בקנדה״ (״Home in Canada״), שיצא לאור קודם לכן תחת השמות ״בתים במונטריאול ובתים בטורונטו״ ((״Montreal Home and Toronto Home״. בימים אלו היא שוקדת על סדרת מאמרים אודות אדריכלים ומעצבים קנדים בעלי שם, לרבות פרנק גרי (Frank Gehry), משה ספדי (Moshe Safdie), כרים ראשיד (Karim Rashid) ומייק הולמס (Mike Holmes). ד״ר עזריאלי זכתה לאחרונה באות מסדר קוויבק (Order of Quebec) בגין קריירת הזמרה המרשימה שלה, לאחר שהופיעה בבית האופרה של המטרופוליטן בניו יורק ובמרכז הלאומי לאמנויות באוטווה. בנוסף היא המייסדת של פרס עזריאלי למוסיקה, שהוא כיום הפרס הכספי הגדול ביותר בקנדה בתחום המוסיקה.

אדריכל גבי בועז־עובד

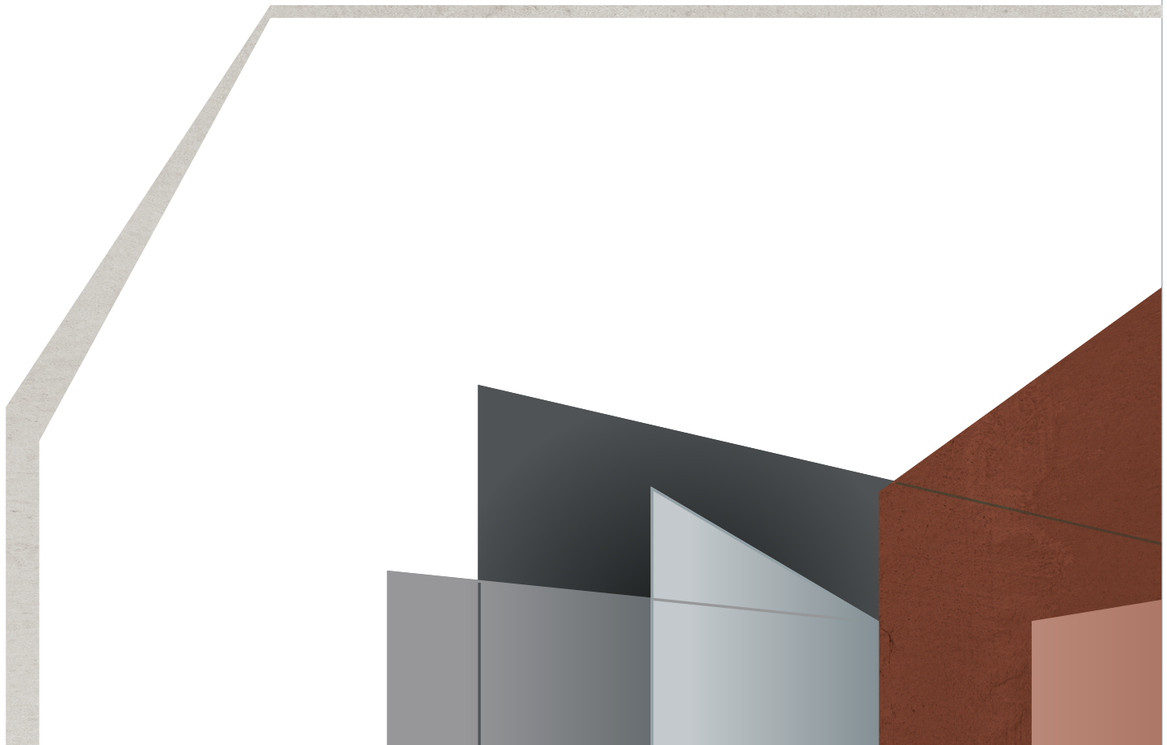
בעל תואר באדריכלות מבית הספר לאדריכלות ע״ש עזריאלי באוניברסיטת תל אביב משנת 2000. פרויקט גמר לימודיו היה בין מצטייני המחזור. בשנת 2006 מונה להיות אדריכל קבוצת עזריאלי ובשנת 2015 מונה לתפקיד אדריכל ראשי ומנהל תכנון בקבוצת עזריאלי.

אדריכל גיל שנהב

שותף בכיר בכנען שנהב אדריכלים, שותף ומייסד בחברה לפיתוח והתחדשות עירונית ויו״ר הפורום הישראלי לגורדי שחקים ובניה עירונית .— CTBUH ISRAEL המשרד עוסק בתכנון שכונות ומגדלי מגורים, בתי אבות, כפרי גמלאים ודיור מוגן בארץ ובחו״ל, וכמו כן, בקידום פרויקטים של התחדשות עירונית במתווה של פינוי בינוי בחברה לפיתוח והתחדשות עירונית. בפורום CTBUH — ISRAEL משמש שנהב כיו״ר הסניף הישראלי של המועצה העולמית לגורדי שחקים ובניה עירונית, שהוא הגוף העולמי המקצועי המוביל בנושא תכנון, ניהול, בניית וייזום בניינים גבוהים.

מועמדים:

01
אריג' אשהב

המחלקה לארכיטקטורה /
בצלאל - האקדמיה לאומנות ועיצוב ירושלים

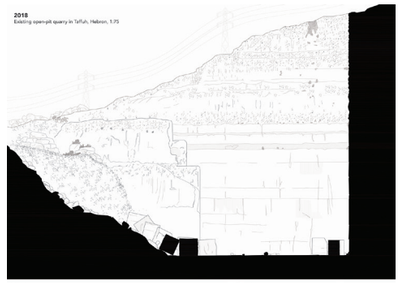
שם הפרויקט: **הרים מחזירים את האבן למקומה**

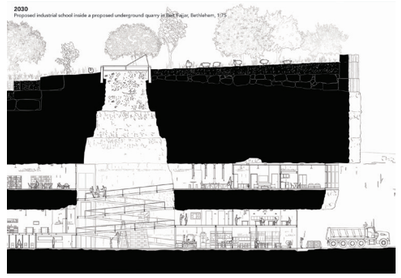
הפרויקט בוחן את מעמדה של האבן במורשת התרבותית של ירושלים, דרך חקירת השפעתה של תעשיית האבן על הנוף, הכלכלה והארכיטקטורה במרחב הפלסטיני.

ההצעה התכנונית משתמשת בקני מידה משתנים ובטקטיקות של התערבות אדריכלית בשאיפה להחזיר את שליטתם של הפלסטינים על הנוף ועל המשאבים שלהם, אשר נוצלו עד כדי מיצוי במסגרת תקנות חיפוי האבן בירושלים.

לפני כמאה שנים, חוקק המנדט הבריטי תקנות המחייבות את חיפוי הבניינים בירושלים באבן. תקנות אלו תקפות עד היום בגבולות מה שמכונה "ירושלים הגדולה" – ירושלים וההתנחלויות הסובבות אותה. לאורך השנים התפתחה בשטחים הכבושים תעשיית אבן עצומה, המכונה "הנפט הלבן", ומקיפה כ־22% מכלל הייצוא הפלסטיני. לצד זה, היא גורמת לנזק נופי ובריאותי אדיר באזורי התעשייה.

הפעולה התכנונית מתמקדת באחד מאזורי תעשיית האבן היום, כפר בית פג'אר השוכן דרומית לבית לחם, ומציעה אסטרטגיה לניהול הבעלויות ושימושי קרקע שמטרתן ליצור התחדשות כלכלית ותרבותית קהילתית בכפר. במקום להציג תרחיש אוטופי בו אין יותר צורך כלכלי בחציבה וחיתוך של האבן, הפרויקט בוחר להציג תרחיש תכנוני ל- 10 שנים המניח שימוש ופירוש מחדש לטכנולוגיות והידע הקיימים בכפר היום כנקודת התחלה לקראת השינוי. התרחיש כולל מפעלי אבן שיתופיים עם שטחים למחזור פסולת אבן ומשתמש בחפירה תת-קרקעית כשיטה חלופית לחציבה פתוחה, תוך שמירה על פני הקרקע למטרות חקלאיות.

פעולה אדריכלית נוספת עוסקת בתפקיד התרבותי והבנייני של האבן. הפרויקט משתמש בפסולת אבן כחומר גלם חלופי לבנייה דרך יציקתו עם חומרים אחרים במטרה לייצר אבן חדשה המצמצמת את החציבה ומאפשרת צורות בנייה חדשות. המטרה היא להפוך את הפסולת מעומס סביבתי להזדמנות כלכלית חדשה לפלסטינים שתהווה אלטרנטיבה לתעשיית האבן בעתיד.

02
בוריס לוין

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים /
טכניון - מכון טכנולוגי לישראל

שם הפרויקט:
INTERPOSED: Absorption & The Urban

אל מול השיטות הלאומיות לקליטת עולים חדשים בישראל, מציע הפרויקט גישה מודרנית לסביבת הקליטה המסורתית, מתוך תפיסה אינטגרטיבית בקונטקסט הפעיל של העיר הגלובלית.

החל מסוף שנות השישים למאה העשרים היה "מרכז הקליטה" אחד הביטויים העיקריים של המנגנון הלאומי לקליטת עולים חדשים בישראל. מרכז הקליטה הנו מוסד שכולל מגורים זמניים, אולפנים ופונקציות אחרות, המשמשות את קהילת העולים במשך תקופה מוגבלת של 6-10 חודשים, והנו יוזמה של הסוכנות היהודית במטרה למשוך עולים ממדינות רווחה. המרכזים מהווים שיטת קליטה ייחודית למדינת ישראל, אשר ממשיכים לפעול גם היום.

הפרויקט מבקר את סביבות הקליטה האלו ומזהה אותן כמבודדות וכמרוחקות ממרכזי כוח חברתיים, פוליטיים, תרבותיים וכלכליים. עולים הנמצאים בפריפריה, מאחורי גדר גבוהה ועם פיקוח קפדני בכניסה וביציאה, חווים בעיות זהות וקושי הסתגלותי – דבר הנוגד למעשה את הרעיון שעומד מאחורי המוסד התומך בקליטה, והופך אותו לכלי מיושן של התמסדות לאומית ושל פיתוח הפריפריה.

בעשורים האחרונים, עם עליית הכלכלה הניאו-ליברלית, הוחלפה התפיסה של בניית הלאום ברעיון הגלובלי. דבר זה, יחד עם הנגישות הדיגיטלית שהתפתחה עם השנים, שינה את אופי העולים והפך את נושא העלייה ואת שיטות הקליטה למורכבים יותר, למרות שהם לא הפכו לרלוונטיים פחות.

הפרויקט שואל עד כמה סביבות הקליטה הקיימות כיום עונות על הצרכים של העולים החדשים העכשוויים ומציע כתשובה אלטרנטיבה בהקשר של תל אביב כעיר גלובלית.

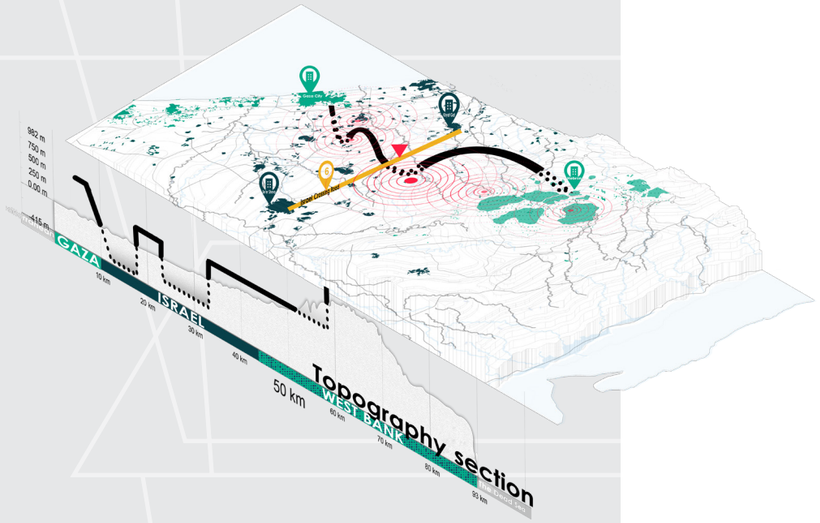
הפרויקט מנסה לא רק להעניק את העיר לעולים, אלא גם לתרום להתחדשות של אחד האזורים המרכזיים והמבוקשים בה – שוק הכרמל. השוק, אשר יכול לתפקד כתמצית החיים בעיר וכמחולל חברתי ומסחרי, נמצא היום במצב פיזי שלא מאפשר לו למלא את התפקיד הזה. הפרויקט מתייחס לתב"ע הקיימת של האזור ומציע תחלופה לאחד החלקים בה. יחד עם זאת, מטרת הפרויקט היא ליצור סביבה שמעודדת מפגשים ואינטראקציות חיוביות בין כל קבוצות המשתמשים, גם ברמה המקומית וגם ברמה העירונית.

03 הילה זריהן

ביה"ס לארכיטקטורה / אוניברסיטת אריאל בשומרון

שם הפרויקט: **תשתיות של תקווה- בין עזה לגדה**

מה הן ההזדמנויות הגאו-פוליטיות והאסטרטגיות הגלומות בפעולה האדריכלית, העוסקת בגבולות פיזיים במרחב?

הפרויקט מציע מתווה רעיוני לאפשרויות העומדות בפנינו ליצירת שיתוף פעולה בין עמים. לקרב, לתקן ולבחון מחדש את התפיסה הטריטוריאלית, המושתתת על בעלויות קרקע.

סקירה היסטורית מגלה שגם לאחר הסרתם של גבולות פיזיים נותר גבול תודעתי עמוק. כיום, ישראל ושכנותיה חונקות זו את זו. ישראל נמצאת בתווך בין ישויות המאופיינות בהיותן בעלות זהות אתנית פלסטינית משותפת מחד, והבדלים מהותיים בהיבטים שונים מאידך. הנתק ביניהן מוביל לפערים בהתפתחות טבעית האופיינית לישובים הסמוכים זה לזה. החיבור והרציפות בין שלושת הישויות הכרחיים להגדרת זהותן.

מה היה קורה לו היינו מתייחסים לגבול כאל מרחב בעל רקמה מגשרת ולא כאובייקט מפריד? האינטראקציה שבין חומרים ורקמות בטבע שימשה עבורי השראה למפגש האנושי בפרויקט. מבנה הגבול יספוג וינשום פנימה והחוצה סחורות, תרבויות ורעיונות.

תוואי החיבור יעבור ברובו מעל לקרקע, למעט בנקודות בודדות, כדי להימנע מחציית ישוב בנוי. במרכז הציר משתרע מרחב אקסטריטוריאלי בו מתקיים מפגש בין שלושת הישויות. המפגש יתרחק מן ההגדרה המקובלת של מערכת יחסים טעונה בין עמים. על ידי פירוק הדיכוטומיות, נוכל לאפשר מצבי ביניים. רמת האינטראקציה במרחב הפיזי תוכל להתרחב או להצטמצם בהתאם לאמון ההדדי שייווצר, כאשר גם כישלון לבסס אמון הדדי לא ימנע את המשך תפקודו.

פרוגרמה זו מאפשרת חיים מקבילים בטריטוריה אחת ללא פונקציה של זמן. ככל שהאמון יגדל, ניתן יהיה להפיק תועלת רבה יותר מן המרחב ואולי התועלת היא זו שתוביל לאמון. היכרות היא המונעת פחד ומאפשרת לצדדים לשתף פעולה ו-"לקחת סיכונים" במסגרת דיאלוג.

מבחינתי זוהי קריאת השכמה לאדריכלות להציע מעורבות חברתית בתכנון ומחשבה יצירתית בעשייה, וכאדריכלים-להיענות לחובתנו המוסרית לחברה.

04 יונתן בן דוד

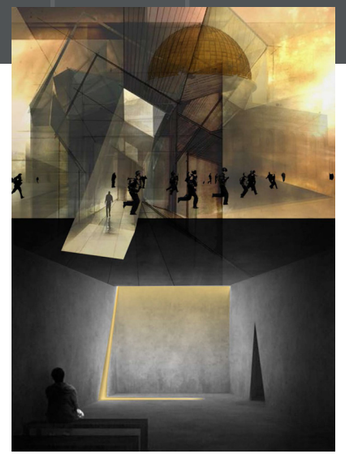

המחלקה לארכיטקטורה / המרכז האקדמי ויצו חיפה

שם הפרויקט: **ירושלים של מעלה - ירושלים של מטה**

הפרויקט מציע חשיבה מחודשת על מרחב הקונפליקט בירושלים, ומייצר שכבה עירונית אלטרנטיבית-תת קרקעית המבוססת על תשתיות המים הקדומות באזור קו התפר העירוני.

הפרויקט עוסק במושג הקונפליקט ובהשלכותיו על המרחב ובוחן כיצד ניתן לבטא מושג זה באמצעות הארכיטקטורה. העיר ירושלים היא מקרה הבוחן שבחרתי לעניין זה. לאורך ההיסטוריה היוותה העיר במה להתרחשות הקונפליקט הלאומי-פוליטי בקנה מידה עולמי ומקומי. ניתן להבחין בבירור שהמרחב העירוני התהווה כתוצאה מסכסוכים ומאבקים רבים אשר גרמו לעיר להתפתח טלאי על טלאי. המרחב העירוני מורכב מ"בועות" ונתקים, כאשר האוכלוסיות השונות מתנהלות בו בצורה נפרדת ומקבילה ואילו אזורי התפר בין מרחבים אלו מהווים, במקרים רבים, אזורי קצה ושוליים עירוניים, חברתיים ותרבותיים.

אופן ההתערבות מבוסס על "תת הקרקע העירוני". בירושלים קיים מערך תת קרקעי עשיר המכיל מערך תשתיות אורבניות קדומות. תת הקרקע היווה עבורי כלי מחקרי לבחינת העיר בצורה חדשה. רשת התשתית העירוניות היא רשת זיכרון, משום שקוויה נקבעו על פי מורשות והיסטוריות שונות. בכוחה של הרשת להעיד על תופעות מצטברות שהן תשתית המרקם העירוני, ואף לשקף את התנאים הפוליטיים המשתנים בעיר משום שרשת התשתית העירונית נמצאת במוקד האסטרטגיות של הרשות השלטוניות השונות לניכוס טריטוריאלי.

בפרויקט אבקש להתערב במרחב מרכז העיר, במקום שבו נושק קו התפר לחומות העיר העתיקה, ולייצר שכבה עירונית נוספת המבוססת על מערך החפיר ובורות המים הקדומים. שכבה זו תחבר פיזית את מזרח ומערב העיר ותתקיים כמרחב אלטרנטיבי המייצר קונטקסט עירוני חדש בין העיר לחומה ולתת הקרקע שלה. החללים התת קרקעיים מורכבים מאבן חצובה, מחדירת האור הארץ ישראלי ומניקוז מי הנגר העירוניים, אלמנטים מקומיים הפוסחים על פני דת, גזע ומין. כל אלה יוצרים חוויה שבה הצופה עד לתהליכים הדינמיים של המקום שבו הוא חי. בתקווה שפרספקטיבה חדשה זו תהיה המצע להכלת הקונפליקט בעיר.

05

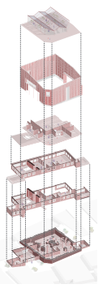

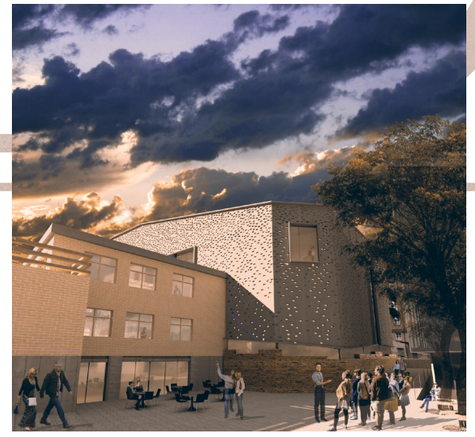
לביא בארי
דניאל עירון

ביה"ס לאדריכלות ע"ש דוד עזריאלי /
אוניברסיטת תל אביב

שם הפרויקט: **"שכבות" - טראומה והיסטוריה בוילנה העתיקה**

הפרויקט מתמקד בהתערבות במרקם היסטורי טעון תוך שימוש בכלים פסיכואנליטיים, על מנת לייצר פלטפורמה אדריכלית להזדהות עם הטראומה של האחר.

לאחר השמדתה של רוב הקהילה היהודית המפוארת של העיר וילנה על ידי הנאצים וכוחות מקומיים (1941), ולאחר ההרס המוחלט של האזור היהודי על ידי כוחות הכיבוש הסובייטים (1955), העיר מתלבטת מזה כעשרים שנים כיצד להחזיר לה את המורשת שנעלמה לחלוטין מהווייתה של העיר.

לאורך ההיסטוריה, אזורים אורבניים רבים חוו אירועים טראומטיים דומים ששינו את המרחב הנתון, החל מהאוכלוסייה האנושית בשני קצוות החוויה (הפוגע והקרבן), ועד לסביבה העירונית הפיסית עצמה שנהרסה כליל, ולעתיד תהיה אזור מנותק מהמרקם האורבני הסובב אותה.

בשדה הפסיכואנליטי, מתבצע השיקום באמצעות החזרת התודעה. לתפיסתנו, גם במרחב האורבני, השיקום צריך להיעשות על ידי החזרת התודעה ההיסטורית ומורשת המקום באופן רב-שכבתי: שילוב זכרון המקום במתחם חדש; שימוש באדריכלות בת זמננו בתוך עיר עתיקה; מתן ביטוי מהותי לכל השכבות השונות - ההיסטוריות, הטכנולוגיות והאנושיות, כדי לשלב את הנרטיבים השונים לשלם הגדול מסך חלקיו.

בהסתכלות על נושא השיח של הזכרון, הפרויקט מחדש באופן שבו ישראלים ויהודים מתעמתים עם טראומה של מקום שחווה גם את הטראומה היהודית של השואה, אך גם את הטראומה של המקומיים בעקבות הכיבוש הסובייטי. הפרויקט מאפשר למבקר את החופש לבחור את המסלול שלו באתר, ובהתאמה, את מידת החשיפה שלו לטראומה של המקום.

בין "שימור אתרים" במובן האדריכלי לבין "שיקום מטראומה" במובן הפסיכיאטרי, אנו מציעים התבוננות חדשה בתכנון ושיקום אתרים שכאלו, תוך יישום במקרה הבוחן הספציפי בוילנה, ליטא.

06

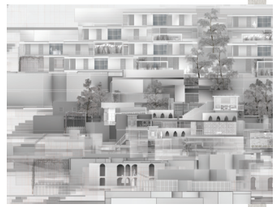

לובנא עסאף

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים /
טכניון - מכון טכנולוגי לישראל

שם הפרויקט: **מאחורי דלתיים סגורות**

הפרויקט מציע מקלט עירוני פיזי־אידאולוגי, שמעניק לנשים בחברה הערבית "הגנה חברתית" ומשנה את מעמדן הנמוך לטווח הארוך.

תופעת האלימות נגד נשים נמצאת בעלייה מתמדת ומעוררת דיון רחב בשנים האחרונות בעולם ובישראל. מחקר זה מתמקד בתופעת האלימות נגד נשים בחברה הערבית בארץ, שבה האישה עדיין נתפסת כ"חסרת שכל". כחלק ממערך הטיפול בתופעה, בשנות השבעים למאה העשרים הוקמו בעולם ובארץ "מקלטים" שמטרתם הענקת מחסה פיזי, בטוח ומשקם למשפחה. בארץ הוקמו עד כה רק שני מקלטים עבור החברה הערבית, שאינם מספקים מענה הולם לצורך בשטח. המקלט הקיים היום הוא מבנה תחום המוקף בגדר גבוהה ובמצלמות, אשר מעורר בקרב הנשים תחושת כליאה, כאשר ההגנה הפעילה בו מעלה את רמת החרדה והעוררות שלהן.

הפרויקט מגדיר תפיסה חדשה של "מקלט", ומציע מקלט עירוני פיזי־אידאולוגי. מחד, בוחן הפרויקט כיצד מייצר המקלט סביבת הגנה, יציבות ושיקום למשפחה בסכנת חיים, ומאידך, הוא בודק איך מעניק המקלט "הגנה חברתית" לכלל הנשים, אשר משנה את מעמדה הנמוך של האישה הערבייה בטווח הארוך.

הפרויקט מסתמך על תיאורית ההביטוס והשליטה הגברית של פייר בורדייה: שינוי האידאולוגיה דרך שינוי המרחב. התכנון מסתמך על הצעות של משרד "מהלום" ושותפיו בתכנון מקלט משקם לאישה ולילדיה, ועל שינוי הסמליות של הבנייה הערבית, ששימשה בעבר להסתרת האישה ולהגנה עליה ומאפשרת הגנה פסיבית שתורמת לחופש ניידות במקלט.

כמקרה בוחן מתמקד הפרויקט באזור השוק העתיק בנצרת, שבשנים אחרונות הוחיה על ידי כוח נשי. אזור המגורים, שהוא המקלט הפיזי, משתרע על פני שכונה שלמה, ומתחבר לאזור השוק, שהוא המקלט האידאולוגי, באמצעות מרכז קהילתי־תרבותי. המעבר בין האזורים משמש כחסם וכהגנה חלופית במקום הגדר.

מטרתי העיקרית בפרויקט היא להעלות את המודעות לתופעה ואת הצורך בשיפור התנאים הקיימים במקלט על ידי הדגשת תפקיד האדריכלות והמרחב, אשר ביכולתם לייצר פתרון משמעותי לא רק עבור קורבנות האלימות אלא גם עבור החברה הערבית כולה.

07 לוטם חממה

המחלקה לארכיטקטורה / המרכז האקדמי ויצו חיפה
שם הפרויקט: **רובע קילומטר**

מרבע קילומטר **לרובע** קילומטר – יצירת פסיפס מרקמי חדש המזמן עושר טיפולוגי סביב מבנה אייקוני, תוך מתן פרשנות מחודשת למרחב האורבני המדברי.

העיר באר שבע מזוהה כבירת האדריכלות הברוטליסטית, ואפשר למצוא בה ריכוזים רבים של מבנים בסגנון זה, בעיקר בשכונות הוותיקות המשוועות להתחדשות עירונית.

כילידת העיר, עניין אותי לחקור את מאפייני הסגנון והתפיסה הרעיונית אשר הולידה אדריכלות זו ולחפש הזדמנות **למיצובם ולשילובם באופן הרלוונטי** לשינויים האורבניים והחברתיים המתחוללים בעיר המתפתחת, **מבלי לבטל את התפיסה והאידיאולוגיה** החברתית שעמדו מאחוריהם בשלב הקמתם.

האתר המזוהה ביותר עם הסגנון הברוטליסטי בעיר הוא הניסיון האדריכלי שבוצע בשנות החמישים של המאה הקודמת בשכונה ה' בבאר שבע – ניסוי ייחודי וחשוב בתולדות יישוב המדינה והנגב. בין שיכוני השטיח לבלוק רבע הקילומטר נוצרים יחסי גומלין שאינם ממשים את החזון שייעדו להם, בעוד שהסוגיות שבהן דן הניסוי, ממשיכות להיות רלוונטיות גם בימינו.

ממדיי בלוק רבע הקילומטר, מיקומו במנותק מן השכונה סביבו, הדומיננטיות של המבנה האייקוני והפרוגרמה שהבניין משרת, כולם כאחד מגלמים את האידיאולוגיה הסוציאליסטית, המבטלת את ייחודו של האינדיבידואל בחברה – אידיאולוגיה שאומצה על ידי המדינה בתקופת יישוב הארץ.

הפרויקט מבקש להתאים ולתכנן את סביבת המבנה לגישות תכנון רלוונטיות לעת הנוכחית – שבה **האדם נמצא במרכז וחופשי לבחור בעצמו את סביבת מגוריו ואורח חייו**, ובכך לתת לבניין הקשר חדש, תוך התייחסות לשינויים החברתיים־כלכליים ולהיבטים האקלימיים בנגב.

השפה התכנונית מתייחסת לשלושה ממדים של שינוי במרחב הציבורי. הראשון, **היפוך תפקידים** – הפיכתו של בלוק רבע הקילומטר למרחב ציבורי משותף שמשמש כעוגן מרכזי בשכונה, בעל פרוגרמות מגוונות המשרתות את הקהילה. השני, **הטמעת המבנה האייקוני בבנייה מרקמית מגוונת** של מגורים ומבני ציבור, תוך ניצול שטחים ריקים ועזובים שנותרו סביב המבנה. האחרון, שמירה על רציפות התנועה במרחב הציבורי, כך שהבלוק משמש כ**עוגן קהילתי רב־שימושי**, כעורק תנועה מרכזי וכ**גשר** המחבר את הרצף השכונתי.

בהקשר המחודש, המבנה מאחה את הקרע שבין חלקי הניסיון שנותרו בשכונה ללא זהות למרקם האורבני, ובכך מציב מחדש את מרכזיותו במארג העירוני השלם.

08 ליאלה סולומון

ביה"ס לאדריכלות ע"ש דוד עזריאלי / אוניברסיטת תל אביב
שם הפרויקט: **תוצרת איקאה**

תוצרת איקאה היא סביבה אדריכלית ניסיונית, המציגה לא רק מבט לעתיד, אלא גם ביקורת ואנלוגיה לחיי היום־יום העכשוויים.

תוצרת איקאה הוא פרויקט המייצר סביבה היפר־ריאליסטית ממרחב הצריכה של איקאה. הפרויקט מדמיין חיים שלמים שבהם אנו עובדים, צורכים, לומדים, מגדלים משפחה ונהנים מחיי פנאי בתוך איקאה. התוצר הוא סניף חדש, המשתרע בתוכנית על 15 דונם ומתנשא לגובה 250 מטר, אשר מאכלס 570 משפחות השואפות לחיי יום־יום טובים יותר.

ברמה התיאורטית, מתבסס הרעיון על שלושה תרחישים: בתרחיש הראשון, תהליך הגלובליזציה מושלם; בתרחיש השני, טיפולוגיית עירוב השימושים מוקצנת; ובתרחיש השלישי, מתלכדים חיי־יום ותרבות הצריכה לאחד. הטיפולוגיה החדשה מביאה למצב הומוגני שבו סגנון החיים, פעולת הצריכה וחיי היום־יום מתלכדים לחלוטין תחת חסותו של התאגיד.

בנקודת הזמן הזו, איקאה משמשת כמקרה בוחן. בחינת התאגיד ברמה העיצובית והאידיאולוגית חשובה מעין כמוה ליצירת מרחב ממותג, המבוסס על צבעים, קווים עיצוביים וקהל יעד משלו. בעזרת הניתוח וההתנסות העיצובית, יצרתי את המרחב העתידי וניסחתי את החוקים ותנאי המחייה שיחולו בו.

המרחב האקספרימנטלי מאכלס משפחות שנולדו וגדלו תחת הקונספט האיקאי. סגנון החיים שלהן מנוהל על ידי חוקים פשוטים ומובל על ידי האידיאולוגיה של איקאה "לחיי יום־יום טובים יותר". חיי היום־יום של חברי הקהילות האיקאיות מנוהלים תחת מעטה אדריכלי איקאי ודחוס. הם עובדים באזור הקטלוג, מקבלים דירת איקאה, מפקידים את ילדיהם בבית הילדים, אוכלים נקניקיות אורגניות ועוד.

תוצרת איקאה היא סביבה אדריכלית ניסיונית, המציגה לא רק מבט לעתיד, אלא גם ביקורת ואנלוגיה לחיי היום־יום העכשוויים. היא מבצעת פירוק והרכבה מחדש של החיים המערביים אל תוך הקופסה המסודרת של איקאה ונותנת להם ביטוי בכלים אדריכליים חזרתיים. וכך, בבית בובות ענק, עם מסלול וחוקים קבועים מראש, הם פועלים באשליית החיים הטובים של התאגיד.

09
מיטל הירשברג

ביה"ס לארכיטקטורה /
אוניברסיטת אריאל בשומרון

שם הפרויקט: **עירוניות בתוואי חקלאי**

הפרויקט מציע אלטרנטיבה חדשה לעיבוי מגורים במרחב הכפרי על בסיס גריד חקלאי היסטורי המהווה חלק אינטגרלי מ"רוח המקום".

בראשית ההתיישבות בארץ נעשה ניסיון ליצור ערי גנים במטרה לשלב בין אופיו של הכפר לאופייה של העיר. ניסיון זה הביא לתכנון מגרשים מאורכים, "חלקות", שיצרו את תשתית התכנון במושבות רבות בארץ. "חלקה" - היא יחידה כלכלית עצמאית שמספקת את צרכי בעלי הקרקע. בחזית החלקה ממוקם הבית, אחריו מבני העזר ובהמשכו השטח החקלאי. צורתה המאורכת של החלקה יוצרת חזית עירונית אחידה כלפי הרחוב וחזית פתוחה וכפרית מאחור. המתח המובנה בתכנון זה בין הקצב העירוני לבין החיבור לטבע, עומד ביסוד הפרויקט, המבקש להתעמק בעתידה האפשרי של צורת מגורים זו.

במהלך השנים, היקף העיסוק החקלאי הלך והצטמצם ולעומתו הצורך בשטחי מגורים עלה. שטחי החקלאות במושבות הישנות איבדו את ייעודם המקורי והפכו ברוב המקרים לפוטנציאל בלתי ממומש, או שהוסבו למגורים במסגרת פיתוח נדל"ני אגרסיבי. חומר הגלם העיקרי של הפרויקט הוא הגריד החקלאי ההיסטורי. השימוש בגריד זה מציע אלטרנטיבה חדשה לעיבוי המרקם העירוני הקיים, תוך שמירה על צביונו החקלאי. כמקרה בוחן נבחרה פרדס חנה, המחפשת את זהותה החדשה מתוך רצון לשמר את "רוח המקום" הכפרית.

הפרויקט מתוכנן על הציר הלינארי המפריד בין החלקות, על גבי הציר נמתח גריד אנכי היוצר חללים לצרכי הציבור ולצרכי מגורים. התכנון על

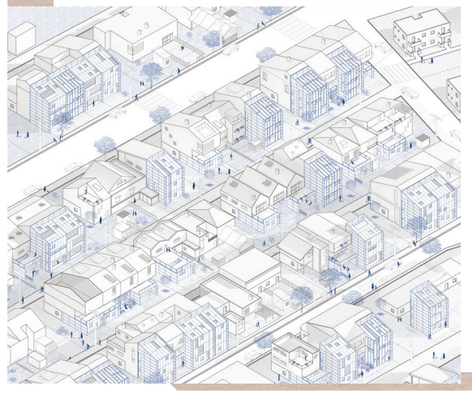
הקו הלינארי לצד השימוש בגריד אנכי אחר מאפשר הדרגתיות משתנה לאורך קווי החלקה ההיסטורית ומנעד של מעברים בין "פנים" ל"חוץ". באמצעות צורת תכנון זו, נוצרים אזורי ביניים המעצבים את הנוף בתווך שבין הציבורי לפרטי.

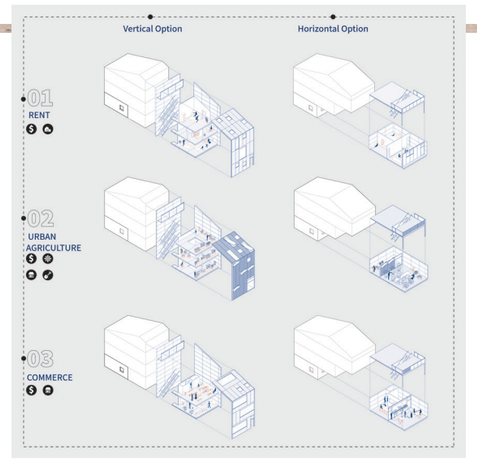

10
שרון פרי

המחלקה לארכיטקטורה /
בצלאל - האקדמיה לאומנות ועיצוב ירושלים

שם הפרויקט: **משק עזר: תשתית רעיונית**

הפרויקט מפרש מחדש את המושג "משק עזר" בהתאמה לחברה ולכלכלה בנות זמננו, באמצעות אסטרטגיות אורבניות ופיתוח מודל לחידוש יחידות המגורים.

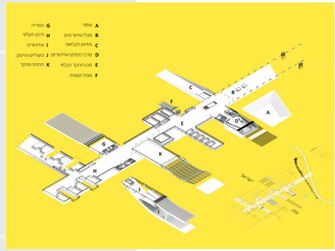
"'משק עזר' פירושו קודם כל עזר למשהו. לא משהו עצמאי, שהוא בלבד יכול לקיים את משפחתו של המשתכן. המשק על יד הבית צריך לשמש למשתכן בתור עזר לאיזון תקציבו". (מתוך "גינות ומשקי עזר בשיכון" / שיכון – חברה לשכונות עובדים בע"מ, 1946)

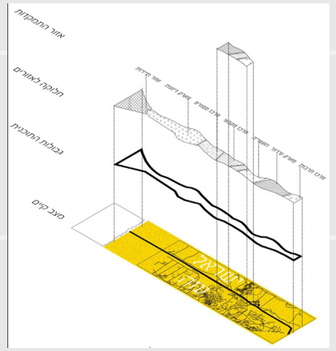
קריית הפועלים היא צורת התיישבות סוציאליסטית ארץ־ישראלית שהתפתחה מתוך צורך במענה כולל לתנועת הפועלים בארץ. מטרתה הייתה לספק קורת גג במסגרת הכלכלית־חברתית של חברת "שיכון עובדים" טרם קום המדינה, בהתבסס על שוק העבודה הקיים והערים הסמוכות. תשתית מרחבית וארגונית זו צמחה מתקדימים של שיכוני עובדים בארץ ומחוצה לה ויצרה צורת התיישבות ייחודית ברחבי הארץ. קריות הפועלים אופיינו במערך אורבני שהתבסס על מודל "עיר הגנים", הכילו מנעד שטחים ציבוריים, פרטיים וירוקים ונועדו לשמש כגרעין להתפתחות עירונית עתידית, תוך הקמת מוסדות ציבור מתאימים לסקטור המתיישב.

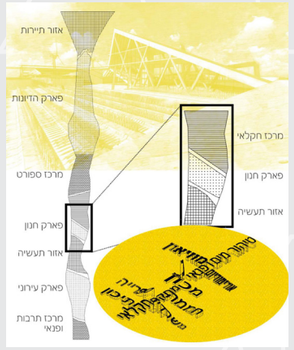
טיפוסי הבניה היו מגוונים וכללו שיכוני רכבת, בתים משותפים ובתים צמודי קרקע. צמודי הקרקע כללו גם חלקת אדמה חקלאית, שנועדה לספק גב כלכלי למשתכנים. חלקה זו – "משק העזר" – הייתה ליסוד מרכזי בניסיון לספק את צרכי הפועל גם בעתות אבטלה ולתשתית לחינוך לעבודת כפיים חקלאית.

משהוחלפה אוכלוסיית הפועלים והאגודות השיתופיות חדלו מלהתקיים, חלו שינויים מרחביים ביחידות המגורים ומשק העזר שינה את תפקידו. תוכניות התחדשות שונות מייצרות מצב ביניים, ומעלות שאלות על אודות האפשרויות הגלומות בתשתית הקיימת.

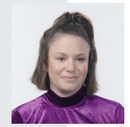
הפרויקט משתמש בערכים התכנוניים ובתשתית הקיימת ומפרש מחדש את המושג "עזר" בהתאמה לחברה ולכלכלה בנות זמננו, באמצעות אסטרטגיה אורבנית ופיתוח מודל לחידוש יחידות המגורים. האסטרטגיה מעצימה את מוסדות הציבור דרך הרחבת התוספות הקיימות, מכניסה עירוב־שימושים ומרחיבה את מנעד טיפוסי הבנייה בשכונה – בהתאמה לתכנון המקורי. המודל לחידוש יחידות המגורים מתבסס על ערכיו השונים של רעיון משק העזר – השלמת הכנסה, הרחבת המגורים, עבודת אדמה וייצור עצמי – ומתרגם אותם לקטלוג דינמי של אפשרויות הרחבה לבחירת התושבים. פעולת השימור בפרויקט אינה פעולה מקומית בלבד, אלא דוגמה לתזה אדריכלית־חברתית־כלכלית של חידוש רעיונות היסטוריים מהתכנון המקורי באדפטציה להווה.

11

נירית כספי

ביה"ס לאדריכלות ע"ש דוד עזריאלי / אוניברסיטת תל אביב

שם הפרויקט: **עזהישראל**

הפרויקט נולד מתוך נקודת התבוננות אישית על המצב בגבול עזה. כתושבת עוטף עזה בפרויקט זה הצעתי מימוש של מרחב חדש בגבול עזה–ישראל.

בפרויקט אני מבקשת לייצר גבול כמרחב מאפשר ולא כמעבר מגביל. הפרויקט מציע גבול מסוג אחר – שטח מפורז שאינו שטח הפקר, אלא מרחב המנקז פעילות משותפת. תחום ההתערבות מתמקד ב-9 ק"מ לאורך הגבול הצפוני.

הפרויקט מציע תכנון פלטפורמה מרחבית על הגבול, המאפשרת תשתיות לשיתופי פעולה בין שני הצדדים לצורך מטרות כלכליות, חברתיות ותרבותיות. המרחב יכלול אזורי תיירות, חקלאות, חינוך, תעסוקה, תעשיה, פנאי ועוד, בכדי לייצר אינטראקציה בין שתי האוכלוסיות, כמנוע לשינוי ולשאיפה לאפשר מציאות חדשה לאזור.

כיום, המציאות באזור רק הולכת ומדרדרת. הפתרונות שהוצעו עד כה לא מומשו ולא הציעו התערבות על בגבול עצמו אלא התנתקו ממנו, כדוגמת ההצעה להקמת אי מלאכותי בים.

מתוך כך, מציע הפרויקט חשיבה מחודשת על מרחב הגבול ושם דגש על האינטראקציה בין שתי האוכלוסיות לשם יצירת אזור מפורז חדש.

ההצעה נבחנה באזור התמקדות הסמוך למעבר גבול ארז. המרחב החקלאי משמש כמתווך וכפלטפורמה מרחבית שמבוטאת בשפה אדריכלית ונופית חדשה, שמטרתה לייצר מגוון סיטואציות במרחב המפורז החדש ולאפשר אינטראקציה בונה בין שתי האוכלוסיות. הדגש בתכנון היה על המרחב כמגשר – יצירת מערכת מרחבית המייצרת אפשרויות לשיתופי הפעולה השונים במרחב.

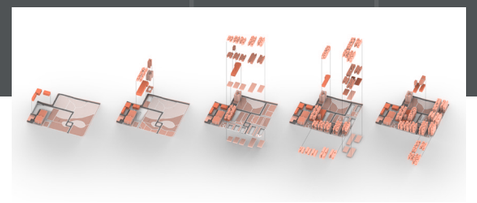
12

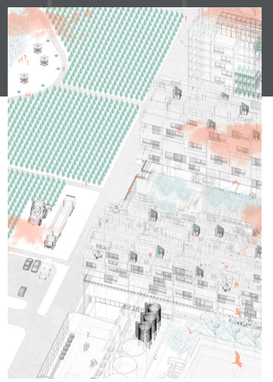
רפאל סמית

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים / טכניון- מכון טכנולוגי לישראל

שם הפרויקט: **המפאור**

הפרויקט מציג את הפוטנציאל הטמון בצמחי הקנאביס כמשאב המאפשר החייאה כלכלית, חברתית וסביבתית של אזורים מזוהמים על ידי פיתוח עירוני חדש, אקולוגי ויצרני.

במשך כמעט 100 שנה, המפ וכל מוצריו הוצאו מחוץ לחוק ללא הבחנה בין הזנים השונים, כגון קנאביס עם התרכובת הפסיכו-אקטיבית (THC) לעומת ההמפ, אשר כמעט ואין בו. כעת אנו נמצאים בעיצומו של תהליך לגליזציה הדרגתית של הצמח, לא רק של קנאביס לצרכים רפואיים, אך גם למטרות תעשייתיות, כאשר המפ זוכה לתשומת לב בשוק העולמי כחומר גלם איכותי, בעל תכונות ייחודיות ויישומים מגוונים, בר קיימא וידידותי לסביבה.

בין יכולותיו החבויות נמצא כי צמח ההמפ יעיל ביותר בטיהור אדמות מזוהמות מכל הסוגים, בטווחי זמן קצרים וארוכים, ומסוגל, נוכח קצב צמיחתו המהיר, להפוך למשאב עירוני איכותי. התאמתו למרבית סוגי האקלים והעובדה שתהליך גידולו והפקת מוצריו בעלי חתימה סביבתית מן הנמוכות ביותר, הופכות את ההמפ לנכס מן המעלה הראשונה.

פרויקט זה מציע לבחון את האפשרויות החברתיות, הסביבתיות והכלכליות היכולות לצמוח על ידי התרת השימוש בהמפ, קנאביס ומוצריו וביטול ההגבלות המוטלות עליו. מינוף יכולותיו של צמח ההמפ לטיהור אדמה יוצר הזדמנות לפתרון בר קיימא. חלקת קרקע מזוהמת מאוד בת 50 דונם של מפעל ייצור אמצעי לחימה לשעבר של תע"ש בתל אביב תשמש כמקרה בוחן. הפתרון יוצג כתהליך הדרגתי בן חמישה שלבים, המבוסס על מיצוי השימושים השונים של חלקי צמח ההמפ, בהתאמה לרמת הזיהום המשתנה. מערכת פיתוח ארוכת טווח זו תחולל סביבה עירונית חדשה, יצרנית וידידותית לסביבה, אשר תספק מענה למצוקת הדיור במרכז המטרופולין.

פרויקט זה מציע לראות מפגע רעיל כהזדמנות - אשר טומנת בחובה פוטנציאל ריפוי לא רק של האדמה, אלא גם של הקהילה, החברה, הכלכלה והסביבה ה"מורעלות" בידי דעות קדומות ומאבקי כוח סמויים.

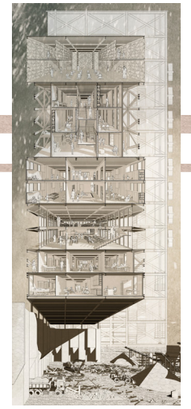

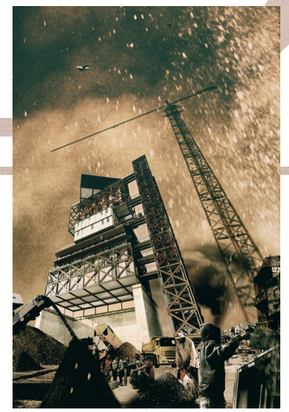
13
חן שמעוני

המחלקה לארכיטקטורה / המרכז האקדמי ויצו חיפה

שם הפרויקט: **Aleppo Rebirth**

הפרויקט מציע גישת תכנון, שיקום ורפאות לקטקליזמה האנושית בעיר חאלב, סוריה, שנחרבה במלחמת האזרחים.

35,722 מבנים נהרסו בעיר חאלב. 65% מן העיר העתיקה, שהוכרזה כאתר מורשת עולמית של אונסק"ו, נמחקה. לפני המלחמה מנתה אוכלוסיית חאלב 3,164,000 תושבים אחרי המלחמה: 1,800,000 תושביהמשמעות: 1,364,000 עקורים 13,500 הרוגים – 1,500 מהם מתחת לגיל 5 ו-23,000 פצועים.

לעיסוק בחלאב יש צד הומנטרי, צד מקצועי ואקטואלי, אולם, ישנו גם רובד סמוי ומשמעותי עבורי - סבי גמליאל קיסר (ג'מיל כאסר) נולד בחאלב בשנת 1929. הסערה הרגשית, לצד הסקרנות המקצועית, עוררו את הצורך בחשיבה יצירתית אובססיבית על הטרגדיה העירונית והאנושית. סיפוריו של סבי הפכו לתמונות המשקפות מציאות שונה, שאיתה אני מנסה להתמודד.

המרחק בינינו לגיהינום שמעבר לגדר הוא עשרות קילומטרים בלבד. במהלך שבע השנים האחרונות נהרסה חאלב כמעט עד היסוד וכיום היא נראית כעיר רפאים. 40% משטח העיר "נכבש" על ידי האזרחים וייושמו בו בנייה עצמאית, לא פורמלית, בטיפולוגיה עממית אורבנית. 50% מתושבי העיר התגוררו באזורים אלה, שסובלים ממחסור קשה בתכנון, תשתית אורבנית, העדר שטחים פתוחים, מוסדות ציבוריים, חינוך, דת, מרחבי בילוי ופנאי. אותה אוכלוסיה, מובטלת וענייה ברובה, הייתה טרף קל וגוייסה בנקל למרד בממשל ובשלטון אסד. אלה גם האזורים אשר נפגעו בצורה הקשה ביותר.

בניסיון לתת מענה לצורך במרחב פיזי, חברתי ופוליטי, אני מציעה מהלך פנימי, המאמץ דפוסים תרבותיים הקיימים בחברה המקומית. זוהי גישת תכנון אנטי פטרונית, שאינה נשלטת על ידי הקפיטליזם ומערבת את אזרחיה הן בתכנון הן בעשייה כחלק ממנגנון התקומה של העיר, על מנת ליצור שייכות למקום ואחדות קהילתית שאבדה בזמן המלחמה.

המהלך מתמקד בהענקת כלים והזדמנויות להעצמת הבנייה העצמית כפתרון לשיקום העיר, תוך שימוש בפסולת ההרס הנערמת כנוף אורבני בהווה. ההצעה מגדירה את ערוצי התשתיות המסדירים את המשך הבנייה מחדש של העיר, במקביל למתן מענה לרווחת התושבים בזמן השיקום ואחריו, מתוך שאיפה לתקומה והמשכיות.

14
משכית דביר מזון

ביה"ס לארכיטקטורה / אוניברסיטת אריאל בשומרון

שם הפרויקט: **בית עיר**

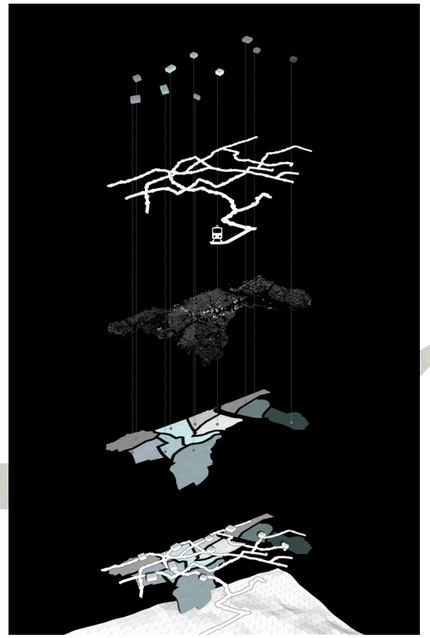
הפרויקט מציע מבט ביקורתי ואלטרנטיבי על ממסד השלטון, עתידו, תדמיתו ואופן ייצוגו במרחב העירוני של תל אביב. הוא בוחן מחדש את פרוגרמת העירייה העתידית, כחלק מן הצורך לעדכנה ולהתאימה להלך רוח המתאים למאה ה־21.

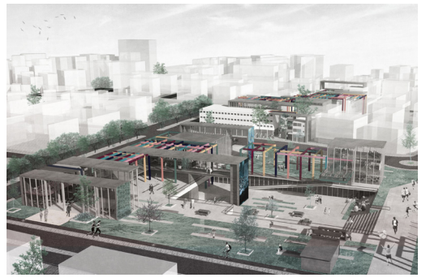
כיום מגלם בניין העירייה האייקוני את ייצוגה של הסמכות השלטונית בעיר. העמדתו וממדיו יוצרים מערכת יחסים פורמלית המתאפיינת בנתק בין בניין השלטון הציבורי ובין הציבור עצמו.

מתוך דיון בשאלות של עירוניות וזהות מבקש הפרויקט לשנות יחסים מוכרים אלו במרחב, באמצעות פירוק המבנה השלטוני בעיר תל אביב לתתי־עיריות המכונות "בתי עיר", ופריסתן על פני רשת עירונית חדשה של תחנות הרכבת הקלה המתוכננות. כך, לכל מספר שכונות יהיה הייצוג הראוי להן. נציגי השלטון יעבדו ויגורו במקום שאותו הם מייצגים ויחושו אחריות ומחויבות אמיתית כלפיו. כך הם אף יהיו מעורבים באופן בלתי אמצעי בהתנהלות החיים היום־יומית במרחב העירוני.

כמקרה בוחן בחרתי לתכנן "בית עיר" בשכונת נווה שאנן שבדרום תל אביב. לכאורה, במרחב זה ישנו ייצוג פורמלי של השלטון, אך בפועל השכונה מתפקדת כתת־פריפריה במטרופולין תל אביב. זיהיתי את לב השכונה – גינת לוינסקי היושבת על אתר תחנת לוינסקי העתידית - כהזדמנות לבחינת "בית העיר" על פי עקרונות אדריכליים שיאפשרו לו לתפקד כמרחב עירוני ציבורי. ההצעה מרכיבה תמהיל אדריכלי חדש, כזה המשלב בתוך מרחב א־פורמאלי את המערכת השלטונית עם חיי היום־יום, מאפשר קהילתיות ותחושת שותפות ושיתופיות במרחב, ומערער על האיקונוגרפיה הקיימת כיום במוסדות השלטון.

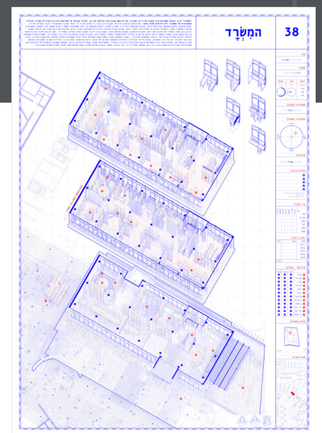

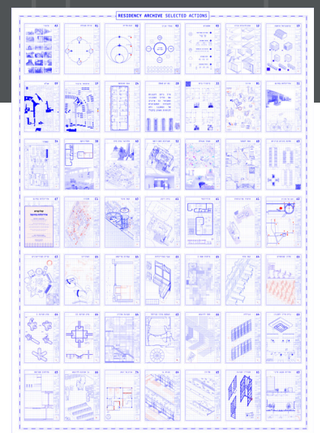
15 תמר עופר

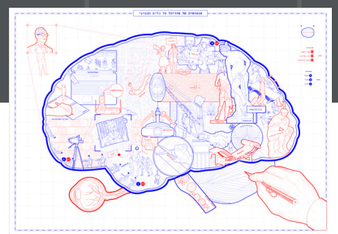

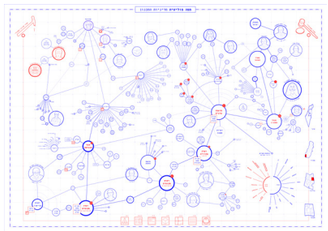
המחלקה לארכיטקטורה / בצלאל - האקדמיה לאומנות ועיצוב ירושלים

שם הפרויקט: **לקראת אדריכל חדש: מפה ביקורתית לאדריכל הטרי (או, סיפורו של רזידנסי אדריכלי בבת-ים)**

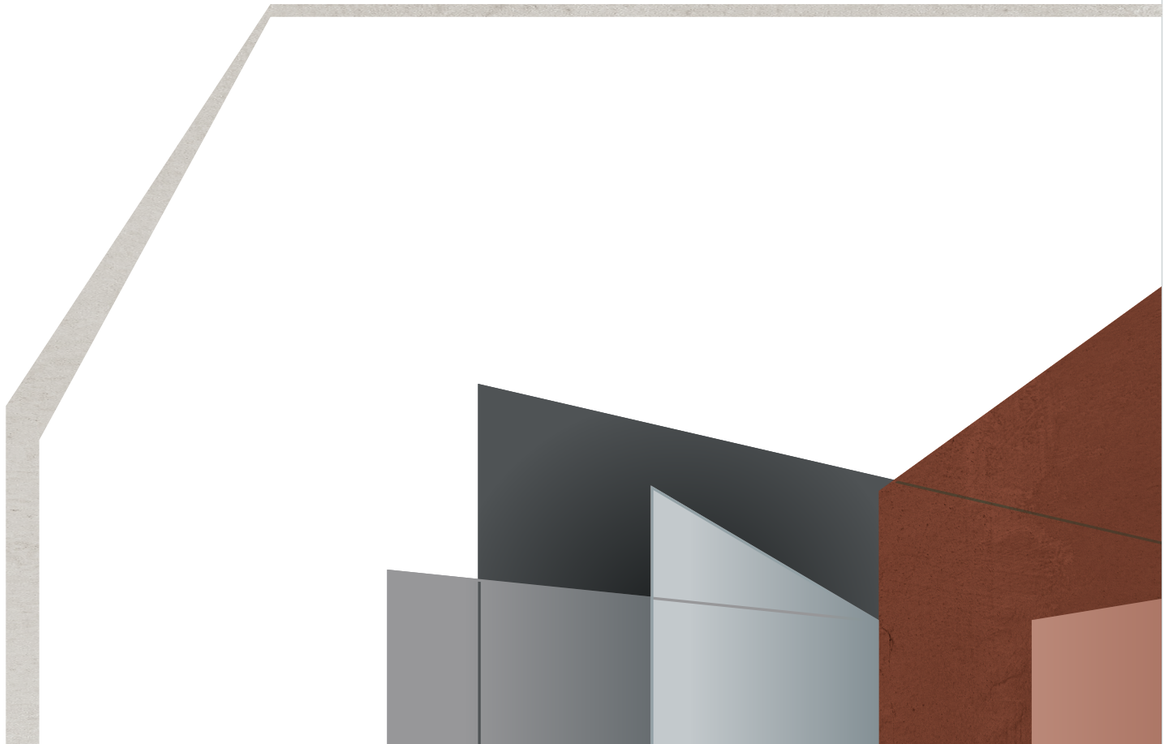
"לקראת אדריכלית חדשה" הוא ניסוי בתכנון וביישום מודלים אלטרנטיביים לפעולה אדריכלית בזירה המקומית.

בשלב הראשון של הפרויקט התבצע מיפוי ביקורתי של המקצוע בפרט ושל שיח התכנון ככלל. בחינת סך המנגנונים המכוננים את המציאות המרחבית בזירה המקומית הובילה למחקר תאומים של שתי שכונות כמקרה בוחן של פוטנציאל ההשפעה של האדריכל.

רמת אביב בצפון תל אביב ורמת יוסף בצפון בת ים תוכננו שתיהן בתנאים כמעט זהים על ידי אותו האדריכל. אולם לימים נידונה רמת יוסף לפינוי־בינוי בעוד שרמת אביב הוגדרה כמרקם לשימור. מתוך השוואת השיח והמדיניות התכנונית המתקיימים בשכונות, זוהתה שורת הבדלים המבחינים בין שתי מערכות התכנון. הפערים שזוהו בשלב המחקרי יושמו לכדי מודל פעולה מקצועי בשכונת רמת יוסף, שהתאפשר על ידי ייזום ומימוש של רזידנסי אדריכלי (תכנית שהות אדריכלית) באירוח "הסטודיו העירוני" ברמת יוסף – מטה מחלקת חינוך וקהילה תחת מובי: מוזיאוני בת ים.

במסגרת הרזידנסי גיבשתי ויישמתי סדרת ראיונות, סדנאות, פעילויות, סיורים, ביקורי בית ומפגשים פתוחים. פעילויות אלו תורגמו לכדי קטלוג של שלושה סוגי פעולות אדריכליות: מיפוי רב־תחומי, תיווך בין בעלי עניין ופתרון בעיות מרחבי. הקטלוג משמש כנקודת מוצא לבניית מתודולוגיית פעולה אדריכלית אשר מתבססת על שותפות בין האדריכל, הממסד והציבור. על בסיס הקטלוג הוצעו מספר מכשירים שמטרתם הרחבת טווח הפעולה האדריכלית מתוך ההזדמנויות הייחודיות למקום. יחד, נועדו הפעולות המוצעות לממש את הקשר הטרמינולוגי בין "אדריכל" שמקורו באכדית ופירושו "משרת היכל" לבין "ארכיטקט" שמקורו ביוונית ופירושו "רב בנאי".

הזוכים לשנת 2018

2018 הזוכים בפרס עזריאלי לפרויקט סטודנטים לאדריכלות

01

הילה רחימה
שם פרויקט: כיכר רבים

הפרויקט של הילה מציע חשיבה מחודשת על המרחב הציבורי העירוני ועוסק בכיכר רבין שבתל אביב ובתחנת הרכבת הקלה העתידית המתוכננת להבנות במקום. הפרויקט מציע מרחב תת-קרקעי עשיר תוך ניצול ההזדמנויות שמזמנות עבודות החפירה התת-קרקעיות בעיר ובכיכר לטובת הקמת הרכבת הקלה. הוא קורא לחיזוק מעמדה היומיומי של הכיכר כמרחב של התכנסות קהילתית וכמקום פנאי ובילוי, ומבקש לשנות את היחסים המוכרים במרחב באמצעות הורדת שימושי העיריה אל המרחב התת-קרקעי והפיכת המבנה למרחב עירוני ציבורי. בכך, מחזיר הפרויקט את הכיכר לציבור ומציע מרחב דמוקרטי באמת.

במהלך השנה שחלפה מאז זכייתה בפרס, החלה הילה לעבוד כמתמחה במשרד אדריכלים החיפאי 'מלכא אדריכלים'.

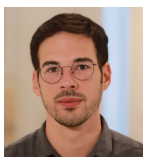

02

בקה קרום
שם פרויקט: NO MAN'S LAND

הפרויקט של בקה קרום מציע פרספקטיבה חדשה בנוגע לתופעת הפליטות הגלובלית. הפרויקט מציע דרך מעשית ומוחשית לסייע לנשים פליטות ליצור מרכז הפוסע בקו הדק שבין זמני וקבוע ומייצר חלל שמגן ומעצים את הנשים תוך שהוא מספק להן מקום בטוח לעבוד, ללמוד ואפילו ליהנות מהיותן נשים. המרכז מבצע שימוש בחול, חומר הגלם היחיד באתר שומם, באמצעות מניפולציה אנושית, בה ניתן להקשיח את החול להכנת לבנים ולהחזירן לחומר הגלם בסיום השימוש במבנה. הטכניקה להקשחת החול, יצירת הלבנים ובניית המרכז היא פשוטה, low-tech, מאפשרת לפליטות לבנות אותו בעצמן. מטרת המרכז ליצור שינוי ותקווה בעבור הפליטות הן בתוך המחנה והן למען עתידן.

במהלך השנה שחלפה מאז זכייתה בפרס, החלה קרום לעבוד במשרד 'רונאל אדריכלים', ועוסקת במגוון פרויקטים בתחום תכנון עירוני. בנוסף, הפרויקט שלה זכה במקום השני בפרס 'אות האדריכלות הישראלית' בקטגוריית 'האדריכלות המחר'.

03

מתן גל
שם פרויקט: אפריקה ; ישראל

הפרויקט של מתן גל בוחן את מערכת היחסים הסלקטיבית בין ישראל למדינות אפריקה הסמוכות, תוך הסתכלות על המימד הגיאו-פוליטי, והתגובה הישירה למגמות ניאו-קולוניאליסטיות שמתחזקות בעשורים האחרונים. הפרויקט מציע קו רכבת הנמתח מישראל לעומקה של אפריקה על בסיס נהר הנילוס. בכך, קו הרכבת נועד להפוך את התופעה החד-כיוונית על-פיה לכדי מערכת תשתיתית המיועדת למנף את היחסים באופן דו-כיווני, שוויוני וחשוף יותר.

במהלך השנה שחלפה מאז זכייתו בפרס, גל החל לעבוד במשרד 'זרחי PEZ' אדריכלים ועוסק במגוון פרויקטים ציבוריים גדולים. בנוסף הוא מלמד בפקולטה לארכיטקטורה "בצלאל" כעוזר הוראה בקורס סטודיו לצדו של פרופ' אדר' צבי אפרת.